

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 776/2023
07.06.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милош Влаховић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство правде, Управа за извршење кривичних санкција, Казнено-поправни завод у Београду, чији је заступник Државно правобранилаштво, Београд, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2028/21 од 17.09.2021. године, у седници одржаној 07.06.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 2028/21 од 17.09.2021. године, тако што се **ОДБИЈА**, као неоснована, жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П1 61/19 од 18.11.2020. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужиоцу на име трошкова ревизијског поступка исплати износ од 186.138,22 динара, у року од 15 дана од дана пријема отправка ове пресуде.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 61/19 од 18.11.2020. године, ставом првим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име накнаде трошкова превоза за долазак и одлазак са рада за период од фебруара 2013. године закључно са мартом 2015. године исплати појединачно опредељене месечне износе са законском затезном каматом, ближе одређене у овом ставу изреке. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 252.700,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2028/21 од 17.09.2021. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда, тако што је одбијен тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се тужена обавезе да му на име накнаде трошкова превоза за долазак и одлазак са рада за период од фебруара 2013. године закључно са мартом 2015. године исплати појединачно опредељене месечне износе са законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног месечног износа до исплате.

Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка из става другог изреке првостепене пресуде, тако што је одбијен захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка и обавезан тужилац да туженој на име трошкова првостепеног поступка исплати износ од 13.500,00 динара. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженој на име трошкова другостепеног поступка исплати износ од 12.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, из чије садржине произлази да исту побија због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права с тим што је предложио да се ревизија сматра изузетно дозвољеном применом члана 404. ЗПП.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11...10/23), Врховни суд је оценио да је ревизија тужиоца основана.

У поступку није учињена битна повреда одредба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је запослен код тужене од 2011. године и до 27.01.2012. године радио је у КПЗ Ниш, а након тога на месту ... у Служби обезбеђења у КПЗ Падинска Скела. Пребивалиште тужиоца налази се у У периоду од фебруара 2013. године закључно са мартом 2015. године, тужилац је због одласка на посао у Београд сваког дана путовао аутобусом на релацији Ниш – Београд – Ниш. Цена повратне карте на тој релацији износи 1.630,00 динара. Тужена у том периоду тужиоцу није исплаћивала трошкове превоза, већ је то почела да ради тек од априла 2015. године. Тужилац се није обраћао туженој захтевом за накнаду трошкова превоза у складу са процедуром Управе за извршење кривичних санкција – КПЗ у Београду. Према процедури тужене, која се примењивала до јануара 2013. године, државни службеници и намештеници чије је место пребивалишта преко 50 км удаљености од седишта послодавца, морали су да доставе попуњен захтев за накнаду трошкова, копију личне карте, потврду о висини претплатне месечне карте. Након тога управник је увео нове процедуре и тражио доказ на околност купљене карте за превоз преко 50 км удаљености од Београда, а захтев за накнаду трошкова није смео да се заведе без одобрења управника. Према налазу и мишљењу судског вештака економско-финансијске струке од 08.08.2016. године, накнада трошкова превоза тужиоцу за период од фебруара 2013. године закључно са мартом 2015. године износи 601.911,00 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев и обавезао тужену да тужиоцу на име накнаде трошкова превоза за долазак на рад и одлазак са рада у утуженом периоду исплати износ који је утврђен налазом и мишљењем вештака економске струке, без обзира што није подносио захтеве за накнаду трошкова превоза, јер таква обавеза запосленог није ни прописана одредбом члана 37. став 1. Закона о платама државних службеника и намештеника и чланом 2. став 1. тачка 1. и чланом 3. Уредбе о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду, тако што је одбио тужбени захтев из разлога што тужилац није доставио доказ да се писменим путем обраћао надлежном функционеру захтевом за исплату предметних трошкова, нити је због евентуалног ћутања администрације покренуо управни спор, те у ситуацији када му није признато право на накнаду трошкова превоза не може тражити исплату по том основу, све у смислу члана 140-143. Закона о државним службеницима.

По оцени Врховног суда, погрешно је другостепени суд применио материјално право када је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев тужиоца.

Одредбом члана 13. Закона о државним службеницима (Службени гласник РС”, бр. 79/05...99/10), прописано је да државни службеник има право на плату, накнаду и друга примања према закону којим се уређују плате у државним органима.

Према члану 37. став 1. Закона о платама државних службеника и намештеника (“Службени гласник РС” бр. 62/06...99/10) државни службеник има право на накнаду трошкова за долазак на рад и одлазак са рада, а време које је провео на службеном путу у земљи и иностранству, за смештај и исхрану док ради и борави на терену и на накнаду трошкова који су изазвани привременим или трајним премештајем у друго место рада, док је ставом 2. истог члана прописано да се услови за накнаду трошкова, њихове висине и начин на који се остварују прописују уредбом Владе.

Чланом 2. став 1. тачка 1. Уредбе о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника (“Службени гласник РС” бр. 98/07), прописано је да се државном службенику и намештенику надокнађују трошкови превоза за долазак на рад и одлазак са рада, док је чланом 3. исте Уредбе предвиђено да се државном службенику и намештенику надокнађују трошкови превоза за долазак на рад и одлазак са рада у висини цене месечне претплатне карте у градском, приградском, односно међуградском саобраћају.

Наведеним законским прописима тужиоцу је, као државном службенику запосленом код тужене, признато право на накнаду трошкова за долазак на рад и на одлазак са рада, чији је смисао да се обезбеди присуство запосленог на раду, при чему наведено право није условљено ни подношењем захтева, нити доказивањем да је запослени стварно сносио трошкове. Тужена је дужна да тужиоцу у складу са одредбом члана 118. став 1. тачка 1. Закона о раду и члана 154. став 1. и 172. став 1. Закона о облигационим односима исплати трошкове који је тужилац имао за долазак на рад и одлазак са рада у спорном периоду. Тужена је у обавези да тужиоцу у целини плати трошкове које је имао за долазак на рад до Београда где је место рада и одлазак са рада, без обзира што тужилац није подносио туженом захтев за накнаду. Закон о платама државних службеника и намештеника и Уредба о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника не прописује обавезу запосленог да за остваривање свог законског права на накнаду трошкова превоза мора да подноси руководиоцу посебан захтев. Право запосленог на трошкове превоза засновано је непосредно на закону и подзаконском акту, а да ли ће руководиоци органа о том праву одлучивати посебним решењем за сваког запосленог појединачно, није од утицаја на обавезу накнаде трошкова превоза.

Имајући у виду да је тужена својим незаконитим радом (неисплаћивањем трошкова превоза у одређеном периоду) тужиоцу проузроковала штету у обавези је да

ову штету накнади на основу члана 154. став 1. и 182. став 1. Закона о облигационим односима и то у висини накнаде трошкова превоза на наведеној релацији у спорном периоду, која висина је утврђена вештачењем вештака економско-финансијске струке од 08.08.2016. године.

Из наведених разлога, Врховни суд је применом процесних овлашћења из члана 416. став 1. Закона о парничном поступку, преиначио другостепену пресуду, тако што је одбио као неосновану жалбу тужене и потврдио првостепену пресуду, те одлучио као у ставу првом изреке. Потврђена је и одлука о трошковима првостепеног поступка имајући у виду да су исти правилно одмерени применом одредбе члана 153. и 154. ЗПП.

Како је тужилац успео у поступку по ревизији, на основу члана 165. став 2. у вези чланова 163. став 2, 153. став 1. и 154. став 2. ЗПП, припадају му трошкови ревизијског поступка, због чега је одлучено као у ставу другом изреке. Висина накнаде ових трошкова одмерена је према опредељеном захтеву. Тужиоцу припада на име састава ревизије износ од 18.000,00 динара, а на име судских такси на ревизију износ од 70.638,22 динара и ревизијску одлуку износ од 97.500,00 динара.

**Председник већа - судија
Јелица Бојанић Керкез с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**